

چابهار، پل ارتباطی شرق دور با آسیای میانه است

پس از استثنا شدن منطقه آزاد چابهار از تحریم‌های آمریکا فرصتی در این منطقه ایجاد شد تا جذب سرمایه‌ها در منطقه به رشد غیر قابل باوری برسد. به نحویکه بزرگترین شرکت‌های صنعتی و معدنی از جمله شرکت‌ها فولادسازی بزرگی، چون فولاد مبارکه، گلگهر، چادرملو و ... برای سرمایه‌گذاری در منطقه درخواست دادند. همین احساس ضرورت بود که کم‌کم بحث تقویت زیرساخت‌ها را هم پیش کشید و عاملی شد تا برای تکمیل و توسعه راه‌های مواصلاتی سرخس-زاهدان که برای توسعه اقتصادی افغانستان موضوعی حیاتی بوده و ارتباط با کشور هند از طریق بندر شهید بهشتی چابهار آن را تکمیل می‌کند، اقداماتی صورت بگیرد.

در همین اثنا کشور هند متعهد شد تا بندر شهید بهشتی را به تکنولوژی روز و زیرساخت‌های مدرن مجهز کند و در ازای آن طی قرارداد BOT ده ساله در منافع تعرفه‌ای آن سهم داشته باشد. به نحویکه این سهم طی ۵ سال اول بیشتر و در ۵ سال دوم کاهش یابد. در عین حال بین دو کشور ایران و هند تمایلاتی برای ایجاد خطوط کشتیرانی مسافری میان چابهار و بنادر هند ابراز شده است. در واقع مسیرهای مبادلاتی که قرار است با ایجاد بسترهای مواصلاتی راه آهن شمال-جنوب و راه آهن سرخس-زاهدان بگشاید، تحولی منافع ایران و کشورهای همجوار ایجاد خواهد کرد و زمینه‌ای خواهد شد تا وارد عصر جدیدی از تجارت غرب و شرق بشویم. علاوه بر این اتصال چابهار به پروژه CPEC (کریدور اقتصادی چین پاکستان) که اتصال چابهار به چین است، بازار ۲۱۲ میلیون نفری اقتصاد پاکستان نیز زمینه منافی برای ایران را فراهم خواهد کرد.

از سوی دیگر با شکل‌گیری رقیب اتحادیه اروپا در آسیای مرکزی و قفقاز به نام اتحادیه اوراسیا، فرصتی مطلوب برای هم افزایی بین کشورهای جنوب شرق آسیا و آسیای میانه و اروپای شمالی پیش آمده است که قطعاً توسط پل ارتباطی چابهار می‌تواند به یکدیگر مرتبط شوند. برای بررسی همکاری‌های دوجانبه بین چابهار و حوزه اوراسیا با کامبیز میرکریمی، نایب رییس اتاق بازرگانی مشترک ایران و روسیه گفتگویی انجام دادیم که در ادامه از نظر می‌گذرد:

به نظر شما چابهار ایران چگونه میتواند بعنوان یک مسیر ترانزیتی، برای انتقال کالا از شرق آسیا به حوزه کشورهای اسکاندیناوی، نقش آفرینی کند؟

نقش اساسی چابهار در کریدور شمال-جنوب تعریف می‌شود. کریدور شمال-جنوب نه تنها نظر ایران بلکه نظر بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی را به خود جلب کرده است و می‌تواند از قطب‌های مهم بین‌المللی انتقال انرژی باشد. قطعاً چابهار نقش بسیار مهمی دارد؛ از شدت سرمایه‌گذاری در این سالها کمی غفلت شده است ولی برنامه‌های خوبی در حال اجراست و در بخش انتقال گاز به آن منطقه، پروژه‌های پتروشیمی که در آنجا ساخته می‌شود، توافقاتی که برای بخش‌های ذینفع در کریدور شمال-جنوب مثل هندوستان در حال انجام شدن است که نوید روزهای روشن را می‌دهد. قطعاً چابهار در آینده نقش خیلی چشمگیری خواهد داشت، نکته قابل توجه که باید در اینجا اضافه کنیم این است که چابهار، تنها بندر اقیانوسی ما است که کشتی‌های اقیانوس پیما در آنجا می‌توانند پهلو بگیرند.

چگونه می‌توان با برقراری یک پل ارتباطی-تجاری، ترانزیت کالا، کشورهای حوزه آسه آن را به اوراسیا پیوند داد؟

با کاهش هزینه حمل و نقل؛ این مزیت قطعی است و کاملاً شفاف است اگر کریدور شمال-جنوب را فعال کنیم که همین چابهار می‌تواند پل ارتباطی آن باشد، هزینه حمل و نقل به شدت کاهش پیدا می‌کند و روی همین بخش این کارها در حال انجام شدن است. خوشبختانه سرمایه‌گذاری هم شده، فقط باید کمی شرایط کشور این تسهیلات را بیشتر کند و سرمایه‌گذاران مقتدر بین‌المللی وارد این حوزه شوند.

ارزیابی شما از همکاری‌های اقتصادی ایران با چین و هند در درازمدت چیست؟

در هر صورت در آینده، کشورهای چین و هندوستان نرخ رشد بسیار زیادی دارند و در شروع کار هستند مخصوصاً کشور هندوستان. خیلی از پروژه ها در این کشور در حال انجام شدن است در حوزه نفت خام هم حتی به بهترین مشتری ما تبدیل می شوند. همچنین در بسیاری از محصولاتی که ایران صادر می کند و سرمایه گذاری کرده مثل محصولات پتروشیمی. یکی از مهم ترین بازارهای جذاب، همین کشورهای هندوستان و چین هستند. خوشبختانه موقعیت بی نظیر جغرافیایی ایران هم باعث شده که پتانسیل خیلی خوبی برای تجارت با این کشورها داشته باشیم. هم از طریق تجارت مستقیم و از طریق ترانزیت، این مساله قابلیت اجرایی دارد، زیرا بسیاری از پروژه های بزرگ ما، در حاشیه حوزه خلیج فارس قرار دارد. ما برنامه های بلند پروازانه ای برای توسعه و رونق شهرهای جنوبی کشور پیش بینی کرده ایم که متأسفانه تا الان مورد غفلت واقع شده اند. از مزیت های بزرگ برای رشد این بنادر جنوبی از آن سمت بازار عظیم هندوستان و چین است و از آن سمت هم دسترسی بازارهای بالاسری ما برای این کشورها، پس از هر نظر فرصت توسعه برای این منطقه فراهم است.

